ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัลโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5*

SKILLS OF SCHOOL ADMINISTRATORS THAT FACILITATE EDUCATION UNDER TRANSFORMATION TOWARD THE DIGITAL AGE IN NONG SANO–NON KHO EDUCATIONAL INSTITUTION NETWORK SCHOOLS UNDER THE UBON RATCHATHANI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 5

สุภาวรรณ อุตพันธ์[1], สุรางคนา มัณยานนท์[2] และ เจริญวิชญ์ สมพงษ์ธรรม[3]

Supawan Uttapan[1], Surangkana Manyanon[2] and Charoenwit Somphongtam[3]

[1-3]บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี

[1-3]Graduate School, Ratchathani University, Thailand

Corresponding Author's Email: aoao16supawan@gmail.com

วันที่รับบทความ : 5 มิถุนายน 2569; วันแก้ไขบทความ 11 มิถุนายน 2569; วันตอบรับบทความ : 13 มิถุนายน 2569

Received 3 June 2026; Revised 29 June 2026; Accepted 1 July 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล และ 2)

Citation:

*สุภาวรรณ อุตพันธ์, สุรางคนา มัณยานนท์ และ เจริญวิชญ์ สมพงษ์ธรรม. (2569). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัลโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 4(4), 1086-1102.

Supawan Uttapan, Surangkana Manyanon and Charoenwit Somphongtam. (2026). Skills Of School Administrators That Facilitate Education Under Transformation Toward The Digital Age In Nong Sano–Non Kho Educational Institution Network Schools Under The Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 5. Journal of Interdisciplinary Social Development, 4(4), 1086-1102.;

DOI: https://doi.org/10.

Website: https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/

ศึกษาข้อเสนอการพัฒนาทักษะดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำนวน 132 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม 45 ข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ ค่าความเชื่อมั่นของสภาพปัจจุบันเท่ากับ .97 และสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ .98 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 3.51, σ = .690) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.62, σ = .340) และ 2) ข้อเสนอการพัฒนา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาโดยใช้ข้อมูลและกระบวนการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ พัฒนาทักษะการสื่อสารดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการประสานงาน เสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกัน ขณะที่ครูผู้สอนควรพัฒนาทักษะดิจิทัลและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อยกระดับการจัดการเรียนรู้และสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา, การศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล

Abstract

This study aimed to: 1) investigate the current and desirable conditions of school administrators' competencies in promoting education amid the transition to the digital era, and 2) examine recommendations for the development of such competencies. The sample consisted of 132 school administrators and teachers from schools within the Nong Sano–Non Kho Educational Network under the Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 5. The research instrument was a 45-item questionnaire. All items demonstrated an Index of Item-Objective Congruence (IOC) of 1.00. The reliability coefficients were .97 for the current-condition scale and .98 for the desirable-condition scale. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The findings revealed that: 1) the overall current condition of school administrators' competencies in promoting education amid the transition to the digital era was at a high level (μ = 3.51, σ = .690), whereas the overall desirable condition was at the highest level (μ = 4.62, σ = .340); and 2) the proposed guidelines for competency development indicated that school administrators should enhance their problem-solving competencies through the systematic use of data and analytical processes, strengthen their digital communication skills to improve coordination effectiveness, and foster creative leadership and collaborative practices. Furthermore, teachers should develop their digital competencies and engage in professional knowledge sharing to improve instructional management and establish sustainable professional learning communities.

Keywords: School Administrators' Competencies, Education in the Digital Transformation Era

บทนำ

การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องอาศัยทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี สังคม และรูปแบบการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยผู้บริหารต้องมีทั้งทักษะด้านเทคนิค (Hard Skills) และทักษะด้านการบริหารคน (Soft Skills) เพื่อขับเคลื่อนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของโลกดิจิทัล ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเรียนรู้ ตลอดจนพัฒนาครูและผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาและความสามารถในการแข่งขันของสถานศึกษาอย่างยั่งยืน (Riyanti et al., 2017)

โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 กำลังเผชิญความท้าทายจากการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัลอย่างชัดเจน ทั้งความแตกต่างด้านแนวคิดระหว่างครูรุ่นเก่าและครูรุ่นใหม่ การยอมรับและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (AI) ในการจัดการเรียนรู้ที่ยังไม่เท่าเทียมกัน รวมถึงการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับผู้เรียนกลุ่ม Gen Alpha ซึ่งมีพฤติกรรมการเรียนรู้และ

การใช้เทคโนโลยีแตกต่างจากอดีต ส่งผลให้การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการศึกษาในบางส่วนยังไม่สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5, 2568) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์ การสื่อสาร การบริหารการเปลี่ยนแปลง และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล พร้อมทั้งสร้างวิสัยทัศน์ร่วม ส่งเสริมการเรียนรู้ดิจิทัล และพัฒนาสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรม เพื่อให้สถานศึกษาสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงและยกระดับคุณภาพผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุกัญญา แช่มช้อย, 2565)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยจึงศึกษาเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของการศึกษาที่กำลังเข้าสู่ยุคดิจิทัลและเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

2. เพื่อศึกษาข้อเสนอการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

การทบทวนวรรณกรรม

1. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีดิจิทัลได้ส่งผลต่อระบบการศึกษาในทุกมิติ ทั้งด้านการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับ

โลกยุคใหม่ ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำองค์กรจึงจำเป็นต้องมีทักษะที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหาร การส่งเสริมการเรียนรู้ และการสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา ทั้งนี้ ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัลถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้สถานศึกษาสามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันทางการศึกษาในอนาคต (สุกัญญา แช่มช้อย, 2565)ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัลตามแนวคิดของ Riyanti et al. (2017) ซึ่งอธิบายว่าผู้บริหารยุคดิจิทัลจำเป็นต้องพัฒนาทั้งทักษะด้านเทคนิค (Hard Skills) และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์และการบริหารจัดการ (Soft Skills) ที่เชื่อมโยงและเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ประกอบด้วย 9 ทักษะสำคัญ ได้แก่ 1) ทักษะการใช้เทคโนโลยีและความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับซอฟต์แวร์ ซึ่งเป็นพื้นฐานในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษา 2) ทักษะการคิดวิเคราะห์ เพื่อใช้ข้อมูลและสารสนเทศในการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล 3) ทักษะทางเทคนิค ที่ช่วยให้สามารถประยุกต์ใช้เครื่องมือและนวัตกรรมดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม 4) ทักษะการแก้ปัญหา สำหรับรับมือกับสถานการณ์และความท้าทายที่เกิดขึ้นในองค์กร 5) ทักษะการทำงานเป็นทีม เพื่อสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของบุคลากร 6) ทักษะการสื่อสาร เพื่อถ่ายทอดนโยบาย วิสัยทัศน์ และสร้างความเข้าใจร่วมกัน 7) ทักษะความเป็นผู้นำ ในการสร้างแรงบันดาลใจและขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลง 8) ทักษะการบริหารจัดการเวลา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และ 9) ทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนานวัตกรรมและแนวทางใหม่ในการจัดการศึกษา โดยทักษะทั้ง 9 ด้านมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ และเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัลได้อย่างยั่งยืน (Riyanti et al., 2017)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ใช้ประชากรทั้งหมด ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 132 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน และครูผู้สอน จำนวน 118 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่ง และระดับการศึกษา ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการหาค่าความถี่ (Frequency)

ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยศึกษาเอกสาร งานวิจัย และแนวคิดที่เกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัลตามแนวคิด ของ Riyanti et.al (2017) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเพื่อการวิจัย นำแบบสอบถามนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) พบว่าแบบสอบถาม มีค่า IOC เท่ากับ 1.00 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำคะแนนที่ได้จากการทดลองใช้ (Try out) วิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจุบันของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง .478-.842 และหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 และ 2) สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง .526-.871 และหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธี

ของ Cronbach มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 และจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากมหาวิทยาลัยราชธานี นำส่งหนังสือฯ พร้อมเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 แบบสอบถามได้รับคืนมา จำนวน 132 คน จากแบบสอบถามจำนวน 132 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และทำการบันทึกคะแนน แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ปีการศึกษา 2568

4. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และข้อเสนอการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และหาค่าความถี่

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

ผลการศึกษา สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี

เขต 5 วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมและรายด้าน

N = 132

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์		
	μ	σ	ระดับ	μ	σ	ระดับ
1. ทักษะการใช้เทคโนโลยีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับซอฟต์แวร์	3.42	.735	ปานกลาง	4.70	.290	มากที่สุด
2. ทักษะการคิดวิเคราะห์	3.50	.765	ปานกลาง	4.55	.328	มากที่สุด
3. ทักษะทางเทคนิค	3.73	.746	มาก	4.52	.484	มากที่สุด
4. ทักษะการแก้ปัญหา	3.60	.723	มาก	4.54	.395	มากที่สุด
5. ทักษะการทำงานเป็นทีม	3.45	.700	ปานกลาง	4.68	.338	มากที่สุด
6. ทักษะการสื่อสาร	3.34	.687	ปานกลาง	4.72	.252	มากที่สุด
7. ทักษะความเป็นผู้นำ	3.48	.580	ปานกลาง	4.66	.319	มากที่สุด
8. ทักษะการบริหารจัดการเวลา	3.56	.725	มาก	4.58	.395	มากที่สุด
9. ทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์	3.48	.547	ปานกลาง	4.63	.227	มากที่สุด
รวม	**3.51**	**.69**	**มาก**	**4.62**	**.34**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (μ = 3.51, σ = .690) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 6 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ทักษะทางเทคนิค (μ = 3.73, σ = .746) 2) ทักษะการแก้ปัญหา (μ = 3.60, σ = .723) 3) ทักษะการบริหารจัดการเวลา (μ = 3.56, σ = .725) 4) ทักษะการคิดวิเคราะห์ (μ = 3.50, σ = .765) 5) ทักษะความเป็นผู้นำ (μ = 3.48, σ = .580) 6) ทักษะการคิดอย่าง

สร้างสรรค์ (μ = 3.48, σ = .547) 7) ทักษะการทำงานเป็นทีม (μ = 3.45, σ = .700) 8) ทักษะการใช้เทคโนโลยีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับซอฟต์แวร์ (μ = 3.42, σ = .735) และ 9) ทักษะการสื่อสาร (μ = 3.34, σ= .687) ตามลำดับ สำหรับ สภาพที่พึงประสงค์ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (μ = 4.62, σ = .340) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ทักษะการสื่อสาร (μ = 4.72, σ = .252) 2) ทักษะการใช้เทคโนโลยีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับซอฟต์แวร์ (μ = 4.70, σ = .290) 3) ทักษะการทำงานเป็นทีม (μ = 4.68, σ = .338) 4) ทักษะความเป็นผู้นำ (μ = 4.66, σ = .319) 5) ทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ (μ = 4.63, σ = .227) 6) ทักษะการบริหารจัดการเวลา (μ = 4.58, σ = .395) 7) ทักษะการคิดวิเคราะห์ (μ = 4.55, σ = .328) 8) ทักษะการแก้ปัญหา (μ = 4.54, σ = .395) และ 9) ทักษะทางเทคนิค (μ = 4.52, σ = .484) ตามลำดับ

สะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติด้านทักษะที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัลอยู่ในระดับค่อนข้างดี โดยเฉพาะด้านทักษะทางเทคนิคและทักษะการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นทักษะสำคัญต่อการบริหารงานในยุคดิจิทัล นอกจากนี้ ยังมีบางด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เช่น ทักษะการสื่อสาร และทักษะการใช้เทคโนโลยีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับซอฟต์แวร์ แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารยังมีความต้องการพัฒนาทักษะดังกล่าวเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถบริหารจัดการองค์กรทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัลในปัจจุบัน ขณะเดียวกัน สภาพที่พึงประสงค์ที่อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สะท้อนให้เห็นว่าครูและบุคลากรทางการศึกษาคาดหวังให้ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะด้านดิจิทัล การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำที่เข้มแข็งมากยิ่งขึ้น เพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาให้สามารถพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของศตวรรษที่ 21 และรองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในอนาคตได้อย่างยั่งยืน

2. ผลการศึกษา ข้อเสนอการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำนวน 3 ด้านแรกที่มีผู้ให้ข้อเสนอการพัฒนามากที่สุด ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อเสนอการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5

n = 18

ข้อเสนอการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ	ความถี่
1. ทักษะการแก้ปัญหา	
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาโดยใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีดิจิทัลในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา เพื่อให้สามารถตัดสินใจและกำหนดแนวทางแก้ไขได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้อาจประยุกต์ใช้ Root Cause Analysis (RCA) และระบบฐานข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการปัญหาอย่างเป็นระบบ	18
1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ร่วมกับครูและบุคลากรเพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ทั้งนี้อาจจัดกิจกรรมระดมความคิด (Brainstorming) และใช้กระบวนการ Professional Learning Community (PLC) ในการร่วมกันวิเคราะห์และหาแนวทางแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม	15
2. ทักษะการสื่อสาร	
2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร และประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาอย่างรวดเร็วและทั่วถึง ทั้งนี้อาจประยุกต์ใช้ Facebook Page, Line Official หรือเว็บไซต์ของสถานศึกษาในการสื่อสารกับครู ผู้ปกครอง และชุมชนอย่างเป็นระบบ	17
2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการสื่อสารภายในองค์กรให้มีความชัดเจนและเปิดโอกาสให้บุคลากรแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้อาจใช้ Google Meet, Microsoft Teams หรือระบบประชุมออนไลน์ในการสื่อสารและติดตามงานอย่างต่อเนื่อง	10
3. ทักษะความเป็นผู้นำ	
3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำโดยสร้างวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลและเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารและการจัดการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นให้ครูและบุคลากรเกิดการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ทั้งนี้อาจประยุกต์ใช้ Digital Leadership Model ในการขับเคลื่อนการพัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	16
3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อสร้างแรงจูงใจ	15

และความร่วมมือในการดำเนินงาน ทั้งนี้อาจใช้กระบวนการ Team-Based Management และ PLC ในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและองค์กรอย่างต่อเนื่อง

จากตารางที่ 2 ข้อเสนอการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 จำนวน 3 ด้านแรกที่มีผู้ให้ข้อเสนอการพัฒนามากที่สุด สรุปแต่ละประเด็น ดังต่อไปนี้

1. ทักษะการแก้ปัญหา มีข้อเสนอการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้ 1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาโดยใช้ข้อมูลและเทคโนโลยีดิจิทัลในการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาเพื่อให้สามารถตัดสินใจและกำหนดแนวทางแก้ไขได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้อาจประยุกต์ใช้ Root Cause Analysis (RCA) และระบบฐานข้อมูลสารสนเทศในการบริหารจัดการปัญหาอย่างเป็นระบบ (ความถี่ 18) และ 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ร่วมกับครูและบุคลากร เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ทั้งนี้อาจจัดกิจกรรมระดมความคิด (Brainstorming) และใช้กระบวนการ Professional Learning Community (PLC) ในการร่วมกันวิเคราะห์และหาแนวทางแก้ไขปัญหาอย่างเป็นรูปธรรม (ความถี่ 15)

2. ทักษะการสื่อสาร มีข้อเสนอการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้ 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร และประชาสัมพันธ์กิจกรรมของสถานศึกษาอย่างรวดเร็วและทั่วถึง ทั้งนี้อาจประยุกต์ใช้ Facebook Page, Line Official หรือเว็บไซต์ของสถานศึกษาในการสื่อสารกับครู ผู้ปกครองและชุมชนอย่างเป็นระบบ (ความถี่ 17) และ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการสื่อสารภายในองค์กรให้มีความชัดเจนและเปิดโอกาสให้บุคลากรแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้อาจใช้ Google Meet, Microsoft Teams หรือระบบประชุมออนไลน์ในการสื่อสารและติดตามงานอย่างต่อเนื่อง (ความถี่ 10)

3. ทักษะความเป็นผู้นำ มีข้อเสนอการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้ 1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำโดยสร้างวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลและเป็นแบบอย่างในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการบริหารและการจัดการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นให้ครูและบุคลากรเกิดการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ทั้งนี้อาจประยุกต์ใช้ Digital Leadership Model ในการขับเคลื่อน

การพัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ (ความถี่ 16) และ 2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมภาวะผู้นำแบบมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อสร้างแรงจูงใจและความร่วมมือในการดำเนินงาน ทั้งนี้อาจใช้กระบวนการ Team-Based Management และ PLC ในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรและองค์กรอย่างต่อเนื่อง (ความถี่ 15)

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาอภิปรายผลในประเด็น ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 6 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ทักษะทางเทคนิค ทักษะการแก้ปัญหา 3) ทักษะการบริหารจัดการเวลา 4) ทักษะการคิดวิเคราะห์ 5) ทักษะความเป็นผู้นำ 6) ทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ 7) ทักษะการทำงานเป็นทีม 8) ทักษะการใช้เทคโนโลยีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับซอฟต์แวร์ และ 9) ทักษะการสื่อสาร ตามลำดับ สำหรับสภาพที่พึงประสงค์ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ทักษะการสื่อสาร 2) ทักษะการใช้เทคโนโลยีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับซอฟต์แวร์ 3) ทักษะการทำงานเป็นทีม 4) ทักษะความเป็นผู้นำ 5) ทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ 6) ทักษะการบริหารจัดการเวลา 7) ทักษะการคิดวิเคราะห์ 8) ทักษะการแก้ปัญหา และ 9) ทักษะทางเทคนิค ตามลำดับ อาจเนื่องมาจากปัจจุบันสถานศึกษาต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างรวดเร็ว ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารและการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน การสื่อสาร และการตัดสินใจ ส่งผลให้ผู้บริหารส่วนใหญ่สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารงานได้ในระดับหนึ่ง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานที่จำเป็นต่อการบริหารงานได้

อย่างคล่องแคล่ว ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารบางส่วนยังขาดโอกาสในการพัฒนาทักษะด้านการใช้ซอฟต์แวร์อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งภาระงานด้านการบริหารที่มีจำนวนมาก ส่งผลให้การฝึกฝนและการประยุกต์ใช้โปรแกรมพื้นฐานยังไม่เกิดความชำนาญเท่าที่ควร ขณะที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ เนื่องจากครูและบุคลากรทางการศึกษาคาดหวังให้ผู้บริหารสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สื่อออนไลน์ และแพลตฟอร์มต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัลและการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พอฤทัย บุญรอด (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีสมรรถนะด้านดิจิทัลโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารงานได้อย่างเหมาะสม แต่ยังมีข้อจำกัดด้านทักษะการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานและการประยุกต์ใช้ซอฟต์แวร์เพื่อการบริหารจัดการ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

2. ข้อเสนอการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัล โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ โดยใช้ข้อมูลในการวิเคราะห์และวางแผนแก้ไขปัญหาอย่างรอบด้าน ทั้งนี้อาจประยุกต์ใช้กระบวนการวิเคราะห์สาเหตุรากเหง้า (Root Cause Analysis: RCA) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ นอกจากนี้ ควรพัฒนาทักษะการสื่อสารในองค์กรให้มีความชัดเจน รวดเร็ว และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยอาจใช้ระบบการสื่อสารดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการประสานงาน รวมทั้งควรเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์และการทำงานร่วมกัน เพื่อสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ขณะเดียวกัน ครูผู้สอนควรพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพร่วมกัน เพื่อยกระดับการจัดการเรียนรู้และสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) อย่างยั่งยืน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องอาศัยการใช้เทคโนโลยีและซอฟต์แวร์ในการบริหารจัดการข้อมูล การสื่อสาร และการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญยาณี ชอบจิตร (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงใน

ยุคดิจิทัล ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาวาวี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะด้านการใช้เทคโนโลยีและซอฟต์แวร์เพื่อการบริหารงาน รวมทั้งส่งเสริมการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้และการสื่อสารภายในองค์กร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการสถานศึกษาในยุคดิจิทัลได้อย่างเหมาะสม

องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัย สามารถสังเคราะห์เป็น องค์ความรู้ใหม่ (New Knowledge) ได้ว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัลไม่ได้เริ่มต้นจาก “ทักษะทางเทคนิค” เพียงอย่างเดียว แต่ต้องพัฒนาอย่างเป็นระบบจาก การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ไปสู่ การทำงานร่วมกัน การสร้างภาวะผู้นำ และการคิดสร้างสรรค์ จึงจะสามารถขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาได้อย่างยั่งยืน โดยผลการวิจัยพบว่า แม้ผู้บริหารจะมีทักษะทางเทคนิคและการแก้ปัญหาอยู่ในระดับสูง แต่ทักษะที่มีความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนา ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการใช้เทคโนโลยีและซอฟต์แวร์พื้นฐาน และทักษะการทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็นปัจจัยเชื่อมโยงสำคัญที่ทำให้การบริหารจัดการในยุคดิจิทัลเกิดประสิทธิผลสูงสุด และองค์ความรู้ที่ค้นพบจากการวิจัยครั้งนี้ คือ D-LEAD 9 Skills Model ซึ่งเป็นรูปแบบการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลที่เชื่อมโยงจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา การสื่อสาร การทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำ และการบริหารเวลา ไปสู่การสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาและคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกดิจิทัลในศตวรรษที่ 21 ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 D-LEAD 9 Skills Model

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมการศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัลของโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายสถานศึกษาหนองสะโนโนนค้อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ขณะที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษามีศักยภาพในการบริหารจัดการภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัลในระดับที่น่าพอใจ โดยเฉพาะด้านทักษะทางเทคนิคและการแก้ปัญหา อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาเพิ่มเติม ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการใช้เทคโนโลยีและซอฟต์แวร์พื้นฐาน รวมถึงทักษะการทำงานเป็นทีม ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรการศึกษาให้สามารถปรับตัวและตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากผลการวิจัยดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรกำหนดนโยบายและจัดโครงการพัฒนาทักษะดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งสนับสนุนระบบสารสนเทศแพลตฟอร์มดิจิทัล และทรัพยากรที่จำเป็นต่อการบริหารงานในยุคดิจิทัล ขณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาโดยใช้ข้อมูลเป็นฐาน พัฒนาการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีดิจิทัล เสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ และส่งเสริมการบริหารแบบมีส่วนร่วม ส่วนครูผู้สอนควรพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะดังกล่าวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ตลอดจนพัฒนารูปแบบหรือโปรแกรมเสริมสร้างทักษะผู้บริหารในยุคดิจิทัล และขยายการศึกษาไปยังบริบทอื่นเพื่อให้ได้องค์ความรู้ที่ครอบคลุมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กัญยาณี ชอบจิตร. (2566). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาภายใต้การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาวาวี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 ในวิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา.

พอฤทัย บุญรอด. (2564). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาสู่ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3. ใน การประชุมวิชาการระดับชาติ ราชภัฏเลยวิชาการครั้งที่ 7 ประจำปี พ.ศ. 2564 “ความท้าทายทางการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสังคมท้องถิ่นวิถีใหม่”(567-572). สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. (2568). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2566-2570). อุบลราชธานี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5.

สุกัญญา แช่มช้อย. (2565). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Riyanti, B. P. D., Sandroto, C. W., & Warmiyati, D. (2017). Hard skill versus soft skill: The development of employee performance. International Journal of Scientific and Research Publications, 7(9), 519–523.